DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.5(178).23
УДК: 796.332.015.85:796.015.31-055.1-053.67

Маліков М.В.
доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри медико-біологічних основ фізичної культури і спорту
Запорізький національний університет
orcid.org/0000-0001-8033-872X
Іванська О.В.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури і спорту
Запорізький національний університет
orcid.org/0000-0002-6400-5690

ВПЛИВ ДИСТАНЦІЙНИХ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ЕСТЕТИЧНОЇ ГІМНАСТИКИ НА ФІЗИЧНИЙ СТАН СТУДЕНТОК 18-19 РОКІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В статті розглядаються питання щодо можливості використання засобів естетичної гімнастики у програмі дистанційних секційних занять серед студенток 18-19 років закладу вищої освіти. Актуальність та практична значущість цього дослідження обумовлені необхідністю покращення загального фізичного стану студентської молоді, особливо в останні роки, які характеризуються необґрунтованим переходом багатьох вишів України переважно на секційну форму роботи зі студентами, наслідками світової пандемії на COVID-19 та військовим станом, що продовжує тривати. У зв'язку з вищевикладеним було проведено оцінку можливості використання в програмі секційних дистанційних занять студенток закладу вищої освіти засобів естетичної гімнастики. Доведено, що використання серед дівчат-студенток вказаної програми сприяло суттєвому покращенню їх загального фізичного стану. К завершенню дослідження спостерігалося достовірне підвищення рівнів функціонального стану систем кровообігу та зовнішнього дихання (відповідно на 36,37% та 26,33%), фізичного здоров'я (на 27,97%), фізичної роботоздатності (на 33,13%), зниження маси тіла (на 3,74%), величин відхилення маси тіла від належних величин (на 7,63%), жирового компоненту (на 20,27%) та бальної оцінки за тип тілопобудови (на 15,57%). Отримані результати свідчили про високу ефективність використання засобів естетичної гімнастики в програмі секційних дистанційних занять для студенток закладу вищої освіти та про можливість практичного використання у навчальному процесі вишів з фізичного виховання.

Ключові слова: *фізичне виховання, дистанційна форма, секційні заняття, засоби естетичної гімнастики, студентки, 18-19 років, заклад вищої освіти.*

Malikov M.V., Ivanskaya O.V. Influence of distance section classes on aesthetic gymnastics on the physical condition of students of 18-19 years of higher education institution. *The article deals with the possibility of using aesthetic gymnastics in the program of remote section classes among students of 18-19 years of higher education. The relevance and practical significance of this study is due to the need to improve the overall physical condition of the student youth, especially in recent years, which are characterized by the unjustified transition of many universities of Ukraine mainly to the sectional form of work with students, the consequences of the world pandemic at the Covid-19 and the military condition. In connection with the above, an evaluation of the use of aesthetic gymnastics tools was used in the program of sectional distance classes of students of higher education. It is proved that the use of the studio girls of the said program contributed to a significant improvement in their overall physical condition. The completion of the study was a significant increase in the levels of functional state of circulatory systems and external respiration (respectively by 36.37%and 26.33%), physical health (by 27.97%), physical work capacity (by 33.13%), weight loss (by 3.74%), values of deviation of body weight from proper values (by 7.63%), fat component (by 20.27%) and score for the type of body construction (by 15.57%). The results testified to the high efficiency of the use of aesthetic gymnastics in the program of section remote classes for students of higher education institution and the possibility of practical use in the boiling process of higher education in physical education.*

Keywords: *physical education, distance form, sectional classes, aesthetic gymnastics, students, 18-19 years, higher education institution.*

Постановка проблеми. Проблема покращення загального фізичного стану студентської молоді залишається дуже актуальною й у теперішній час, особливо у зв'язку з двома роками світової пандемії на COVID-19 та поточним військовим станом в нашої країні [1, 3, 10].

Практичне вирішення питання підвищення фізичної підготовленості, загального функціонального стану, фізичного та психічного здоров'я студентів та студенток закладів вищої освіти на сьогодні ускладнюється домінуванням в багатьох вишах, особливо тих які розташовані у прифронтовій зоні, дистанційної форми занять з фізичного виховання, причому як обов'язкових так й секційних.

У зв'язку з вищевикладеним фахівцями у галузі фізичного виховання активно розробляються та впроваджуються

у навчальний процес різноманітні програми дистанційних занять з фізичного виховання з використанням найбільш доступних для студентської молоді в он-лайн режимі видів фізичних вправ [2, 7, 9, 11].

На думку деяких науковців добру перспективу має в цьому відношенні естетична гімнастика, яка в останні роки завойовує все більшу популярність, є синтетичним видом спорту, який включає використання елементів художньої гімнастики, танців та акробатики, характеризується умінням передавати загальний характер музики в русі і надавати рухам цілісність, злитість, вільність, витонченість та різноманітне емоційне забарвлення [4, 5, 6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. За останній час фахівцями в галузі фізичного виховання запропоновано досить велику кількість програм дистанційних занять для студенток закладів вищої освіти з використанням різних видів фізичних вправ – степ-аеробики, ритмічної гімнастики, фітболу та ін.

Результати наукових досліджень Базилевич Н., Мовчан В., Гордієнко О. [3]. Кожокар М.В., Слобожанінов П.А. [7], Мохунько О.Д. [10], Чухланцевої Н.В., Шуби Л.В., Шуби В.В. [11] свідчать про безсумнівний позитивний вплив використання вказаних видів на окремі параметри загального фізичного стану студенток різного віку.

Разом з цим, практично відсутні дослідження стосовно вивчення можливості використання в програмі дистанційних секційних занять з фізичного виховання дівчат-студенток такого емоційного, доступного та привабливого виду фізичних вправ як естетична гімнастика.

Актуальність та беззаперечна практична значущість окресленої проблеми були передумовами для проведення справжнього дослідження.

Мета дослідження – вивчити вплив дистанційних секційних занять з естетичної гімнастики на показники фізичного стану студенток 18-19 років закладу вищої освіти.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, педагогічні методи дослідження (педагогічне спостереження, педагогічний експеримент), методи оцінки функціонального стану систем кровообігу, зовнішнього дихання та фізичного здоров'я, типу тілопобудови за допомогою комп'ютерних програм «Оберіг» та «ШВСМ-аеробіка» [8], методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі дослідження було проведено вивчення характеру змін показників фізичної роботоздатності, функціонального стану систем кровообігу та зовнішнього дихання, фізичного здоров'я та тіло побудови 18 студенток Запорізького національного університету віком 18-19 років.

На початку дослідження для обстежених студенток були характерні такі величини усіх показників серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання, які відповідали фізіологічній нормі для осіб зазначеного віку та статі (табл. 1). Слід зазначити при цьому, що у всіх дівчат відмічалися підвищені значення ЧСС (81,29±1,79 уд/хв) і практично усіх видів артеріального тиску.

Таблиця 1

Величини вивчених показників кардіореспіраторної системи організму студенток 18-19 років на початку дослідження ($\overline{x} \pm S$)

Показники	Початок дослідження
Частота серцевих скорочень (ЧСС), уд/хв	81,29±1,79
Артеріальний тиск систолічний (АТс), мм рт. ст.	110,29±1,39
Артеріальний тиск діастолічний (АТд), мм рт. ст.	73,24±1,48
Артеріальний тиск пульсовій (АТп), мм рт. ст.	37,06±1,43
Артеріальний тиск середній (АТср), мм рт. ст.	85,46±1,29
Систолічний об'єм крові (СОК), мл	61,05±1,99
Хвилинний об'єм крові (ХОК), л/хв	4,94±0,15
Серцевий індекс (СІ), л/хв/м^2	3,11±0,09
Життєва ємність легень (ЖЄЛ), мл	3089,00±58,79
Час затримки дихання на вдоху (Твд), с	42,00±0,80
Час затримки дихання на видиху (Твид), с	22,94±1,24

За допомогою вказаних показників кардіореспіраторної системи та комп'ютерної програми «Оберіг» було розраховано також інтегральні показники фізичного стану студенток, які взяли участь в дослідженні.

Згідно даних таблиці 2 на початку експерименту для обстежених дівчат були характерні нижчі за середній рівні фізичної роботоздатності, функціонального стану серцево-судинної системи, системи зовнішнього дихання та фізичного здоров'я.

Таблиця 2

Величини рівня фізичного здоров'я, фізичної роботоздатності, функціонального стану серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання студенток 18-19 років на початку дослідження ($\overline{x} \pm S$)

Показники	Початок дослідження
Рівень фізичного здоров'я (РФЗ), бали	38,93±2,91 нижчий за середній
Індекс роботоздатності (ІР), у.о.	11,56±0,43 нижчий за середній
Рівень функціонального стану серцево-судинної системи (РФСссс), бали	38,00±2,34 нижчий за середній
Рівень функціонального стану системи зовнішнього дихання (РФСзд), бали	39,88±2,36 нижчий за середній

Відомо, що одним з важливих факторів систематичних занять певним видом фітнесу є можливість покращення тіло побудови. У зв'язку з вищевикладеним нами було проведено також вивчення цього параметру за допомогою традиційних методів та комп'ютерної програми«ШВСМ-аеробіка».

Як видно з таблиці 3 на початку дослідження для дівчат були характерні досить оптимальні величини маси та довжини тіла, відхилення маси тіла від належних значень, жирового компоненту та оцінка «дуже добре» за тип тіло побудови (15,22±0,25 балів).

Таблиця 3

Показники тілопобудови студенток 18-19 років на початку дослідження ($\overline{x} \pm S$)

Показники	Початок дослідження
Маса тіла, кг	54,22±0,44
Довжина тіла, см	169,88±0,71
Відхилення маси тіла від належних величин, кг	-5,11±0,39
Жировій компонент, %	3,65±0,27
Оцінка тілопобудови, бали	15,22±0,25 дуже добре

У цілому результати попереднього тестування свідчили про знижений рівень фізичної роботоздатності, фізичного здоров'я та функціонального стану кардіореспіраторної системи організму студенток 18-19 років на фоні прийнятних щодо їх віку та статі величин морфологічного статусу.

Повторне обстеження студенток 18-19 років, які займалися дистанційно в секції з естетичної гімнастики було проведено нами наприкінці навчального року.

Аналіз динаміки показників функціонального стану кардіореспіраторної системи їхнього організму дозволив констатувати наступне (табл. 4).

Таблиця 4

Величини вивчених показників кардіореспіраторної системи організму студенток 18-19 років на початку та наприкінці експерименту ($\overline{x} \pm S$)

Показники	Початок	Завершення	% змін
ЧСС, уд/хв	81,29±1,79	75,76±1,12*	- 6,80
АТс, мм рт. ст.	110,29±1,39	112,35±0,76	+1,87
АТд, мм рт. ст.	73,24±1,48	70,03±0,99*	-4,38
АТп, мм рт. ст.	37,06±1,43	42,37±0,85*	+14,33
АТср, мм рт. ст.	85,46±1,29	87,33±0,87	+2,19
СОК, мл	61,05±1,99	60,26±1,41	-1,29
ХОК, л/хв	4,94±0,15	4,56±0,11	-7,69
СІ, л/хв/м^2	3,11±0,09	2,87±0,07*	-7,71
ЖЄЛ, мл	3089,00±58,79	3420,59±56,40*	+10,73
Твд, с	42,00±0,80	47,59±0,76**	+13,31
Твид, с	22,94±1,24	27,06±1,10*	+17,96

Примітка: * - p<0,05 в порівнянні з початком експерименту.

По завершенню дослідження для обстежених студенток було характерне позитивне достовірне зниження величин ЧСС (до 75,76±1,12 уд/хв. або на 6,80%), діастолічного артеріального тиску (до 70,03±0,99 мм рт. ст. або на 4,38%)) та серцевого індексу (до 2,87±0,07 л/хв/м^2 або на 7,71%) та аналогічне підвищення значень пульсового артеріального тиску (до 42,37±0,85 мм рт. ст. або на 14,33%), життєвої ємності легень (до 3420,59±56,40 мл або на 10,73%), часу затримки дихання на вдоху (до 47,59±0,76 с або на 13,31%) та видиху (до 27,06±1,10 с або на 17,96%).

Повністю підтвердили позитивний вплив секційних занять з естетичної гімнастики також результати змін інтегральних показників фізичного стану студенток 18-19 років (табл. 5).

Таблиця 5

Величини рівня фізичного здоров'я, фізичної роботоздатності, функціонального стану серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання студенток 18-19 років на початку та наприкінці дослідження ($\overline{x} \pm S$)

Показники	Початок	Завершення	% змін
РФЗ, бали	38,93±2,91 нижчий за середній	49,82±1,43* середній	+27,97
ІР, у.о.	11,56±0,43 нижчий за середній	7,73±0,34* середній	+33,13
РФСссс, бали	38,00±2,34 нижчий за середній	51,82±1,71* середній	+36,37
РФСзд, бали	39,88±2,36 нижчий за середній	50,38±1,10* середній	+26,33

Примітка: * - p<0,05 в порівнянні з початком експерименту.

По завершенню дослідження у них спостерігалося достовірне покращення рівнів функціонального стану систем кровообігу та зовнішнього дихання (відповідно на 36,37% та 26,33%), фізичного здоров'я (на 27,97%) та фізичної роботоздатності (на 33,13%).

Не можна не відзначити також позитивні зміни в показниках тіло побудови обстежених студенток (табл. 6).

Встановлено, що к завершенню дослідження для них було характерне достовірне зниження маси тіла (на 3,74%), величин відхилення маси тіла від належних величин (на 7,63%), жирового компоненту (на 20,27%) та бальної оцінки за тип тіло побудови (на 15,57%).

Таблиця 6

Показники тілопобудови студенток 18-19 років на початку та наприкінці дослідження ($\bar{x} \pm S$)

Показники	Початок	Завершення	% змін
Маса тіла, кг	54,22±0,44	52,19±0,38*	-3,74
Довжина тіла, см	169,88±0,71	170,14±0,85	+0,15
Відхилення маси тіла від належних величин, кг	-5,11±0,39	-4,72±0,31	-7,63%
Жировій компонент, %	3,65±0,27	2,91±0,29*	-20,27%
Оцінка тілопобудови, бали	15,22±0,25 дуже добре	17,59±0,21* дуже добре	+15,57

Примітка: * - p<0,05 в порівнянні з вихідними даними.

Висновки. У цілому матеріали проведеного дослідження дозволили констатувати високу ефективність використання засобів естетичної гімнастики в програмі дистанційних секційних занять з фізичного виховання для студенток 18-19 років закладу вищої освіти, що відображалося у суттєвому покращенні їх загального фізичного стану.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи подальших досліджень в обраному напрямі передбачають оцінку ефективності використання різних видів фізичних вправ у програми дистанційних занять з фізичного виховання серед студентів-юнаків закладу вищої освіти.

Література

1. Азаренкова Л. Мотивація студентів до занять фізичним вихованням засобами скандинавської ходьби. / Л. Азаренкова // International Science Journal of Education & Linguistics. – 2022. - Vol. 1. No. 3, С. 117-124. doi: 10.46299/j.isjel.20220103.8.

2. Базилевич Н., Горбенко М., Юрченко І., Горбатов І., Гусак Д. Шляхи вдосконалення фізичного стану студентів педагогічних ЗВО в процесі самостійної фізкультурно-оздоровчої роботи. / Н. Базилевич, М. Горбенко, І. Юрченко, І. Горбатов, Д. Гусак. // Scientific Collection «InterConf+». – 2023. - (38(175). – PP. 366–384. https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.10.2023.034.

3. Базилевич Н., Мовчан В., Гордієнко О. Методика підвищення рухової активності студентів ЗВО засобами Кросфіту . / Н. Базилевич, В. Мовчан, О. Гордиєнко // Scientific Collection «InterConf+». - 2022. - No. 28(137). – С. 251-258.

4. Босюк О.М., Вальчак Н.В. Взаємозвязок фізичного і естетичного виховання студентів. / О.М. Босюк, Н.В. Вальчак // Матеріали XX наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя. - 2017. - С. 251.

5. Долбишева Н.Г., Кидонь В.В. Якісна та кількісна характеристика змагальної композиції команд естетичної гімнастики. / Н.Г. Долбишева, В.В. Кидонь // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова: Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт): зб. наукових праць. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2018. - Вип. 5. - С. 82-87.

6. Кидонь В.В. Вдосконалення технічної підготовки спортсменок 14-16 років, які займаються естетичною груповою гімнастикою. / В.В. Кидонь : автореф. дис. 24.00.01. Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту МОН України. Дніпро. - 2019. - 28 с.

7. Кожокар М.В. Засоби оздоровчого фітнесу під час проведення онлайн занять з фізичного виховання у закладах вищої освіти в період карантинних обмежень. / М.В. Кожокар, П.А. Слобожаниінов // Молодий вчений. - 2020. - № 11 (87). - С. 231-233.

8. Маліков М.В., Богдановська Н.В., Сватьєв А.В. Функціональна діагностика в фізичному вихованні та спорті. Навчальний посібник (під грифом МОН України). / М.В. Маліков, Н.В. Богдановська, А.В. Сватьєв. Запоріжжя: ЗНУ. - 2006. - 199 с.

9. Москаленко Н.В., Єлісєєва Д.С., Корж Н.Л. Організація самостійних занять фізичним вихованням учнівської та студентської молоді. / Н.В. Москаленко, Д.С. Єлісєєва, Н.Л. Корж : монографія. Дніпро: Інновація. - 2017. - 212с.

10. Мохунько О.Д. Вплив самостійних занять фізичними вправами на покращення фізичного стану студентів / О.Д. Мохунько, Н.Є. Гаврилова// Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. - 2021. – Вип. 6 (137). – С. 85–88. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.6(137).20.

11. Чухланцева Н.В., Шуба Л.В. Шуба В.В. Мобільно орієнтовані фітнес-технології як засіб впливу на фізичну активність студентів. / Н.В. Чухланцева, Л.В. Шуба, В.В. Шуба // Інформаційні технології і засоби навчання. - 2020. - 75(1). - С. 253-268. https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.2581

References

1. Azarenkova L. (2022). Motivaciya studentiv do zanyat phizicnim vihovannyam zasobami skandinavskoy hodbi [Student motivation to physical education by Scandinavian walking]. *International Science Journal of Education & Linguistics.* Vol. 1. No. 3. P. 117-124. doi: 10.46299/j.isjel.20220103.8.

2. Bazilevich N., Gorbenko M., Yourchenko I., Gorbatov I., Gusak D. (2023). Shlyahi vdoskonalennya phizichnogo stanu studentiv pedagogichnih ZVO v procesi samostiynoy phizkulturno-ozdorovchoy roboti [Ways to improve the physical

condition of students of pedagogical ZVO in the process of independent physical and health work]. *Scientific Collection «InterConf+».* - 38(175). P. 366–384. https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.10.2023.034.

3. Bazilevich N., Movchan V., Gordienko O. (2022). Metodika pidvishennya ruhovoy aktivnosti studentiv ZVO zasobami Krosfitu [Methodology for improving motor activity of students of ZVO by means of crossfit]. *Scientific Collection «InterConf+»*. - No. 28(137). – P. 251-258.

4. Bosyouk O.M., Valchak N.V. (2017). Vzaemozvyazok phizichnogo I estetichnogo vihovannya studentiv [Relationship of physical and aesthetic education of students]. *Materiali XX naukovoy konferencii TNTU im. I. Pulya*. P. 251.

5. Dolbisheva N.G., Kidon V.V. (2018). Yakisna ta kilkisna haracteristika zmagalnoy kompozicii komand estetichnoy gimnastiki [Qualitative and quantitative characteristics of the competitive composition of aesthetic gymnastics teams]. *Naukoviy chasopis NPU imeni M.P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problem phizichnoy kulturi (phizichna kultura i sport).* Vip. 5. P. 82-87.

6. Kidon V.V. (2019). Vdoskonalennya tehnichnoy pidgotovki sportsmenok 14-16 rokiv, yaki zaymayoutsya estetichnoyou grupovoyou gimnastikoyou [Improvement of technical training of athletes of 14-16 years who are engaged in aesthetic group gymnastics] : *avtoref. dis. 24.00.01. Pridniprovskya derzchavna akademiya phizichnoy kulturi i sportu MON Ukraini. Dnipro*. – 28p.

7. Kozchokar, M.V., Slobozchaninov, P.A. (2020). Zasobi phitnesu pid chas provedennya online zanyat z phizichnogo vihovannya u zakladah vizchoy osviti v period karantinnih obmezchen [The means of health fitness during online physical education classes in higher education institutions during quarantine restrictions]. *Molodiy vcheniy.* № 11 (87).P. 231-233.

8. Malikov M.V., Bogdanovskya N.V., Svatiev A.V. (2006). Phunkchionalnya diagnostika v phizichnomu phihovanni ta sporti. Navchalniy posibnik (pid griphom MON Ukraini) [Functional diagnosis in physical education and sports. Tutorial (under the stamp of the Ministry of Education and Science of Ukraine)]. Zaporizhzhiya : ZNU. – 199p.

9. Moskalenko N.V., Eliseeva D.S., Korzch N.L. (2017). Organizaciya samostiynih zanyat phizichnim vihovannyam uchnivskoy ta studentskoy molodi [Organization of independent classes of physical education of student and student youth] : monographiya. Dnipro. – 212p.

10. Mohunko O.D. (2021). Vpliv samostiynih zanyat phizichnimi vpravami na pokrazcennya phizichnogo stanu studentiv [Impact of self -exercise on improving the physical condition of students]. *Naukoviy chasopis NPU imeni M.P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problem phizichnoy kulturi (phizichna kultura i sport).* Vip. 6 (137). P. 85-88. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.6(137).20.

11. Chuhlanczeva, N.V., Shuba, L.V., Shuba, V.V. (2020). Mobilno orientovani phitnes-tehnologii yak zasib vplivu na phizichnu aktivnist studentiv. [Mobile fitness technology as a means of influencing students' physical activity]. *Informacziyni tehnologii I zasobi navchannya.* 75(1). P. 253-268. https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.2581.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.5(178).24
УДК: 796.011.1:57.017.3'06(477)

Митчик О.П.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри фізичної культури
Комунальний заклад вищої освіти Волинської обласної ради
«Луцький педагогічний коледж», м. Луцьк
https://orcid.org/0000-0002-6775-6334
Курчаба О.Є.,
голова циклової комісії теорії та методики фізичного виховання
Комунальний заклад вищої освіти Волинської обласної ради
«Луцький педагогічний коледж», м. Луцьк
https://orcid.org/0000-0002-4971-6435
Тарасюк В.Й.,
керівник фізичного виховання
Комунальний заклад вищої освіти Волинської обласної ради
«Луцький педагогічний коледж», м. Луцьк
https://orcid.org/0000-0002-3279-0532
Кліш І.С.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної культури
Комунальний заклад вищої освіти Волинської обласної ради
«Луцький педагогічний коледж», м. Луцьк
https://orcid.org/0000-0001-9761-8496

МІСЦЕ ТА РОЛЬ АДАПТИВНОГО СПОРТУ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У статті розглядається адаптивний спорт як складова фізичної культури, частини загальної культури суспільства та міжнародного олімпійського руху як найбільшого соціального руху сучасної епохи, також виникає і функціонує під впливом різноманітних соціальних чинників та здійснює значний вплив на суспільство. Відмічається, що через умови, які склалися в Україні через війну, зокрема її наслідки, на теперішній час роль адаптивного фізичного